

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Rolnictwa
i Rozwoju
Wsi**

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
DOBROSTANU ZWIERZĄT GOSPODARSKICH
I OCHRONY PRODUKCJI ZWIERZĘCEJ
W POLSCE ORAZ ZWALCZANIA CHORÓB
ZAKAŹNYCH ZWIERZĄT
(NR 14)
z dnia 2 czerwca 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

– podkomisji stałej do spraw dobrostanu zwierząt gospodarskich i ochrony produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (nr 14)

2 czerwca 2025 r.

Podkomisja stała do spraw dobrostanu zwierząt gospodarskich i ochrony produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, obradująca pod przewodnictwem posła **Małgorzaty Tracz (KO)**, przewodniczącej podkomisji, rozpatrzyła:

– informację na temat wspierania dobrostanu ryb, zrównoważonego rybołówstwa, akwakultury oraz ochrony ekosystemów w ramach programu „Fundusze europejskie dla rybactwa na lata 2021–2027”.

W posiedzeniu udział wzięli: **Adam Sudyk** zastępca dyrektora Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, **Jerzy Czyżak** prezes Polskiego Towarzystwa Rybackiego, **Sylwester Włoch** zastępca dyrektora Biura Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego wraz ze współpracownikami, **Małgorzata Szadkowska** prezeska Compassion in World Farming Polska, **Justyna Zwolińska** koordynator ds. rzecznictwa Koalicji Żywa Ziemia, **Hanna Kłosińska** konsultant Eurogroup for Animals, **Mirosław Skołysz** skarbnik Stowarzyszenia Producentów Ryb Łososiowatych oraz **Krzysztof Hryszko** pracownik naukowy Zakładu Rynków Rolnych i Metod Ilościowych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Dariusz Myrcha**, **Igor Wielgołaski**, **Jarosław Żołądź** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodnicząca poseł **Małgorzata Tracz (KO)**:

Szanowni państwo, witam na posiedzeniu podkomisji stałej do spraw dobrostanu zwierząt gospodarskich i ochrony produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt w dniu 2 czerwca 2025 r. Jesteśmy chwileczkę po czasie, ale myślę, że jeżeli kolejne zgłoszone osoby będą chciały jeszcze przyjść, dotrą do nas podczas posiedzenia.

A zatem otwieram posiedzenie podkomisji stałej.

Witam państwa serdecznie. Witam pana Adama Sudyka, zastępcę dyrektora Departamentu Rybołówstwa w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak też przedstawicieli pozostałych organizacji oraz wszystkich przybyłych gości.

Porządek dzienny został państwu dostarczony i obejmuje rozpatrzenie informacji ministra rolnictwa i rozwoju wsi na temat wspierania dobrostanu ryb, zrównoważonego rybołówstwa, akwakultury oraz ochrony ekosystemów w ramach programu „Fundusze europejskie dla rybactwa na lata 2021–2027”.

Przystępujemy zatem do realizacji porządku dziennego. Bardzo proszę pana dyrektora o przedstawienie informacji.

Zastępca dyrektora Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi **Adam Sudyk**:

Dziękuję.

Szanowna pani przewodnicząca, wysoka podkomisjo, zgodnie z materiałem przygotowanym w resorcie rolnictwa, który 30 maja został przesłany do podkomisji, odnosimy się w tym zakresie do realizacji obecnej perspektywy finansowej. Wsparcie finansowe udzielane w ramach europejskiego funduszu rybackiego na latach 2021–2027 odbywa się w oparciu o cztery obszary priorytetowe.

Pierwszy to wspieranie zrównoważonego rybołówstwa w zakresie akwakultury oraz przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rybołówstwa i akwakultury... Przepraszam, pierwszy to wspieranie zrównoważonego rybołówstwa oraz odbudowy i ochrony zasobów wodnych, a drugi to wspieranie zrównoważonej działalności w zakresie akwakultury. Obszar trzeci to sprzyjanie zrównoważonej niebieskiej gospodarce oraz wspieranie rozwoju społeczności rybackich i sektora akwakultury, a czwarty, ostatni, to poprawa skuteczności międzynarodowego zarządzania oceanami oraz wspieranie bezpieczeństwa i czystości mórz i oceanów.

W ramach programu pomoc finansowa na realizację operacji ukierunkowanych na poprawę dobrostanu ryb, wspieranie zrównoważonego rybołówstwa i akwakultury oraz ochronę ekosystemów wodnych udzielana jest przede wszystkim w ramach działań zaprojektowanych w priorytetach 1 i 2. W priorytecie 1 są to Działanie 1.1 Kapitał ludzki w zakresie operacji szkolenia i konferencji, Działanie 1.2 Innowacje w zakresie wzmacniania rozwoju technologicznego i transferu wiedzy w rybołówstwie oraz Działanie 1.11 Ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko w zakresie operacji ochrona morska i śródlądowa różnorodności biologicznej.

Natomiast jeżeli chodzi o priorytet 2, są to Działanie 2.1 Kapitał ludzki w zakresie operacji edukacja i promocja, szkolenia i konferencje, ubezpieczenie zasobów akwakultury, Działanie 2.2 Inwestycje i innowacje w akwakulturze w zakresie operacji inwestycje w akwakulturze, dywersyfikacja działalności oraz innowacje oraz Działanie 2.3 Akwakultura środowiskowa w zakresie grupy operacji rekompensaty wodnośrodowiskowe, ochrona zasobów genetycznych, budowa banku genów.

Jeżeli chodzi o wsparcie dobrostanu ryb, to nie ma konkretnego działania dedykowanego wsparciu dobrostanu ryb, natomiast w pewien sposób jest to realizowane pośrednio. W zakresie pomocy w ramach Działania 2.1 Kapitał ludzki w ramach grupy operacji szkolenia i konferencji pomoc przyznaje się na organizację szkoleń lub konferencji oraz realizację programów doradczych dla akwakultury. Na uwagę zasługują działania wodnośrodowiskowe w zakresie Działania 2.3 Akwakultura środowiskowa, gdzie niezbędnym warunkiem uzyskania dofinansowania jest posiadanie przez cały okres realizacji operacji dokumentu potwierdzającego ukończenie kursu lub szkolenia z zakresu dobrostanu ryb. Beneficjenci, którzy korzystają z tej formy wsparcia, muszą posiadać taki dokument.

Jeżeli chodzi o wspieranie ochrony ekosystemów wodnych, pomoc finansowa jest realizowana głównie w zakresie Działania 1.11 Ochrona środowiska naturalnego i zmniejszenie wpływu działalności rybackiej na środowisko. Pomoc głównie przyznaje się na wymianę narzędzi połowowych na bardziej selektywne, rekompensowanie szkód wyrządzonych w połowach przez ssaki morskie, przywracanie ekologicznych ciągłości rzek i odbudowę naturalnych tarlisk oraz projekty analityczno-badawcze, które głównie przyczyniają się do poprawy stanu wiedzy na temat ekosystemów wodnych.

To tyle, co pokrótce chciałbym przedstawić. Oczywiście jeżeli będą jakieś dodatkowe, szczegółowe pytania, postaram się na nie odpowiedzieć.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Otwieram dyskusję.

Bardzo proszę o sygnalizowanie chęci zabrania głosu ze strony naszych gości, przedstawicieli organizacji. Bardzo proszę, pan Andrzej Świątach.

Prezes Zarządu Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego we Wrocławiu Andrzej Świątach:

Pani przewodnicząca, panie dyrektorze, może zaczniemy od końca. Wspomniał pan tutaj o działaniach związanych z odbudową ciągłości ekologicznej rzek i odbudową tarlisk. Na czym konkretnie będą polegać te działania? Jaki zakres czasowy jest przeznaczony na owe działania? Oczywiście można by tutaj wspomnieć, jakie to będą środki, skąd mogą być pozyskane środki na tego typu przedsięwzięcia. I ewentualnie kto będzie beneficjentem tychże środków?

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś pytania? Jeżeli nie, to bardzo proszę pana dyrektora o odpowiedź.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Oczywiście mówię z pamięci, dlatego że nabór wniosków o dofinansowanie, jeżeli chodzi o budowę przepławek, jest planowany na końcówkę bieżącego roku. Na pewno będzie to końcówka czwartego kwartału. Nabór wniosków o dofinansowanie jest zamieszczony, wskazany w harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie. Na stronie www.rybactwo.gov.pl każdy może sobie sprawdzić, kiedy rozpoczyna się nabór. Jeżeli chodzi o budowę przepławek, owszem, jest planowane wdrażanie tego działania. Dotyczy to inwestycji przy różnego rodzaju piętrzeniach wodnych, polegających na wybudowaniu przepławki, która umożliwi wędrówkę rybom dwuśrodowiskowym.

Natomiast jeżeli chodzi o budowanie sztucznych tarlisk, to jest to nowy element, nowy typ operacji wprowadzony nowelizacją rozporządzenia dotyczącego priorytetu 1. Został tam wskazany taki zakres. Beneficjentami mogą być również użytkownicy rybacy. Dofinansowanie wyniesie do 1 mln zł. Też mówię z pamięci, jeżeli się mylę, to proszę mi wybaczyć. Będzie to do 50% zwrotu kosztów kwalifikowanych. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo dziękuję.

Czy jest jeszcze chęć zadania jakiegoś pytania, doprecyzowania? Pan Andrzej Świętach.

Prezes Zarządu Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego we Wrocławiu Andrzej Świętach:

Jeżeli można, odniesiemy się do innych tematów i zagadnień.

Pan dyrektor wspomniał m.in. o budowie banku genów. W zeszłym roku zabiegaliśmy właśnie o uruchomienie działań w tym zakresie. Przede wszystkim odnosiliśmy się do sytuacji, jaka miała miejsce na rzece Odrze w 2022 r. W tym roku były kolejne śniecia ryb. Były to śniecia ryb gatunków obcych dla naszego ekosystemu, wobec czego nie było to zagrożeniem, ale pojawiały się także pojedyncze śniecia leszcza.

Do czego zmierzam? Jako użytkownik rybacki mamy obowiązki związane z umowami podpisanymi ze Skarbem Państwa. Dokonujemy zarybień w oparciu o operaty rybackie. Mamy swoje stada tarłowe, które wykorzystujemy m.in. do produkcji materiału zarybienowego, ale też pozyskujemy materiał, ryby do tarła, corocznie odławiając w okresie przede wszystkim wiosennym. Chciałbym podkreślić, że jest bardzo mała wydajność tarlaków, które w tej chwili pozyskujemy ze środowiska naturalnego. Jest to związane z różnymi czynnikami. Być może ryby występujące naturalnie w naszym ekosystemie, czyli nasze rodzime ryby mają już takie wady, są tak skażone genetycznie przez warunki środowiskowe, że mimo że przeprowadzamy tarło, mimo że w środowisku naturalnym tarło także się odbywa, jego efekty są znikome. Później przeżywalność wylęgu narybku jest marginalna.

Dlatego dążyliśmy do tego, żeby stworzyć bank genów w oparciu o nasze zasoby, naszą kadrę naukową, naszą wykwalifikowaną kadrę, jeżeli chodzi o przygotowanie zawodowe, żebyśmy mieli właściwy materiał genetyczny, w związku z czym tarła przeprowadzane w warunkach laboratoryjnych, w warunkach sztucznych będą skuteczne. Niestety środowisko naturalne zostało tak zdewastowane, tak zdegradowane, że ryby, które pozyskujemy...

W 2023 r. zrobiliśmy eksperyment. Zarówno ikra, jak i mlecz od brzan pozyskanych ze środowiska naturalnego, czyli ryb reofilnych, były praktycznie nieprzydatne do przeprowadzenia tarła. Jakbyśmy nie mieli zachowanych swoich stad tarłowych utrzymywanych od lat, nie byłibyśmy w stanie wyprodukować materiału zarybienowego.

Panie dyrektorze, jakie działania są prowadzone w tym kierunku, żeby jednak zabezpieczyć materiał genetyczny w oparciu o potencjał, o którym wspominałem, czyli potencjał użytkownika rybackiego, jakim jest Polski Związek Wędkarski?

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Rzeczywiście forma wsparcia, budowa banku genów jest przewidziana jako jeden z typów operacji w zakresie priorytetu 2. Przypomnę tylko, że priorytet 2 dotyczy chowu i hodowli akwakultury i jest dedykowany tylko akwakulturze. Jeżeli chodzi o budowę banku genów, w związku z tym, że mieści się to w priorytecie 2, wsparcie może być przeznaczone na budowę banku genów dotyczącego, krótko mówiąc, zasobów akwakultury. Pierwotnie działanie to było przewidziane jako forma realizacji inwestycji, która miała być sfinalizowana przez Instytut

Rybacktwa Śródlądowego bądź też Morski Instytut Rybacki. Jako beneficjent jest wskazany instytut naukowo-badawczy. Tylko instytuty naukowo-badawcze wchodzą w zakres beneficjentów tego działania.

Oczywiście nowelizując przepisy rozporządzenia, dostaliśmy uwagi z Polskiego Związku Wędkarskiego, żeby rozszerzyć krąg potencjalnych beneficjentów, natomiast uwaga ta nie została zrealizowana, została odrzucona. Co do naboru wniosków o dofinansowanie w zakresie tego działania decyzja o uruchomieniu takiej formy wsparcia jeszcze nie zapadła. Natomiast proces legislacyjny nie uwzględnił uwag zgłoszonych przez PZW dotyczących rozszerzenia z tej prostej przyczyny, że jest to element dotyczący akwakultury, a nie element dotyczący rybołówstwa śródlądowego. Budowy banku genów w zakresie priorytetu 1 nie ma. Nie ma takiej formy wsparcia w zakresie priorytetu 1, który jest dedykowany użytkownikom rybackim. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Czy są jeszcze jakieś pytania lub uwagi ze strony zgromadzonych państwa? Nie widzę. Jest. Bardzo proszę. Proszę się także przedstawić.

Zastępca dyrektora Biura Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego Sylwester Włoch:

Dzień dobry, Sylwester Włoch, zastępca dyrektora Biura Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego.

Chciałbym odnieść się tylko do dwóch spraw. Rozumiem, że póki co budowa banku genów stoi pod znakiem zapytania. Nie mogę do końca zgodzić się z panem dyrektorem, gdyż w rozporządzeniu jest zapis uwzględniający ochronę oryginalnych, czystych linii hodowlanych lub zagrożonych populacji ryb dziko żyjących. A więc dotyczy to nie tylko akwakultury, ale też ryb dziko żyjących.

Wielokrotnie występowaliśmy do ministerstwa z prośbą o otwarcie naboru w ramach priorytetu 1 Działania 1.11 Ochrona środowiska na różnorakie działania mające na celu usuwanie skutków śniecia ryb lub powodowanie, żeby śniecia ryb nie następowały. Było kilka pism, było kilka rozmów przez ostatnie pół roku. Do tej pory nie otrzymaliśmy żadnej odpowiedzi. Harmonogram naboru wniosków był aktualizowany kilkakrotnie. Myślę, że jest aktualizowany raz w miesiącu. Do tej pory nie ma przewidzianego dla nas tego działania i specjalnego naboru. Chcielibyśmy dowiedzieć się, w jakim terminie moglibyśmy się spodziewać otwarcia naboru.

Sytuacja nawet z wiosny tego roku, kiedy występowały śniecia ryb zarówno na Odrze, jak i na Zalewie Zegrzyńskim oraz w innych zbiornikach w kraju, powoduje to, że ponosimy realne straty, a przede wszystkim ponosi je środowisko naturalne i tak naprawdę my wszyscy. Polski Związek Wędkarski jest stowarzyszeniem zrzeszających miłośników wędkarstwa, czyli tak naprawdę wszystkich. To nie jest prywatne przedsiębiorstwo, tylko jest to stowarzyszenie działające na rzecz obywateli.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Dziękuję.

Czy jeszcze ktoś chciałby zabrać głos? Ostatnia szansa, dlatego że oddam głos panu dyrektorowi. Mieliśmy już trzy rundy. Nie widzę zgłoszeń.

Bardzo proszę, panie dyrektorze.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Szanowni państwo, Departament Rybołówstwa oczywiście jest otwarty na wszelkiego rodzaju nowe propozycje. Powiedział pan, że fajnie by było uruchomić jakąś nową formę wsparcia dotyczącą śniętych ryb. Szanowni państwo, troszeczkę poruszamy się w ramach programu operacyjnego. Nie możemy za bardzo wychodzić poza to, co zostało uzgodnione w ramach programu operacyjnego z Komisją Europejską. Wszelkie nowe formy wsparcia, które nie są przewidziane w programie operacyjnym, musiałyby być przynajmniej uzgodnione z Komisją Europejską, czy dany zakres nie wykracza poza ramy programu operacyjnego. Takie też były nasze odpowiedzi co do zgłaszanych uwag do procesu legislacyjnego w zakresie priorytetu 1.

I tak staramy się w miarę szeroko uruchomić formy wsparcia. Natomiast jesteśmy otwarci na nowe propozycje. Na pewno będziemy podejmowali dyskusję ze środowiskiem rybackim. Mamy też forum wymiany doświadczeń w postaci zespołu doradczego do spraw śródlądowej

gospodarki rybackiej przy ministrze rolnictwa. Myślę, że na tym forum na najbliższym spotkaniu moglibyśmy jeszcze raz podnieść ten temat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Dobrze, proszę ze względu na to, że nie ma innych zgłoszeń, ale to już naprawdę ostatni głos. Zazwyczaj jest jedna tura i wszyscy zadają pytania bez ping-ponga. Ponieważ jest potrzeba, a na razie mamy czas, to w drodze wyjątku, bardzo proszę, pan Włoch.

Zastępca dyrektora Biura Zarządu Głównego Polskiego Związku Wędkarskiego Sylwester Włoch:

Dziękuję, pani przewodnicząca.

Generalnie nie chodziło mi o to, żeby ministerstwo uruchomiło jakieś dodatkowe środki w postaci zastrzyków gotówki, tylko chodzi nam o środki na zakup sprzętu, czyli boje pomiarowe, aeratory czy sieci do odławiania śniętych ryb. Generalnie chodzi nam o sprzęt, a nie o jakieś dodatkowe środki finansowe.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Naprawdę ostatni raz. Czy ktoś z państwa – patrzę na panią doktor Zwolińską – chciałby zabrać głos? Nie, nie, chodzi mi o to, że już pytałam, a tu adresuję, dlatego że powolutku będziemy zmierzać do końca.

Dobrze. Bardzo proszę, pan dyrektor.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Szanowni państwo, bardzo króciutko. Jest to nowa forma wsparcia, nie jest ona przewidziana w przepisach rozporządzenia wykonawczego. Tak jak wspomniałem wcześniej, będziemy starali się wygospodarować pewien czas na zakres wsparcia w tym obszarze w ramach zespołu doradczego ministra. Myślę, że podejmiemy ten temat. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze.

Zamykam dyskusję. Wychodzi na to, że na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Zamykam posiedzenie podkomisji, chyba najkrótsze w tej kadencji. Widać, że informacja dostarczona przez ministerstwo była dosyć klarowna.

Zamknęłam już, ale proszę. Jest jeszcze transmisja? Nie wiem. Czy już w kuluarach, a tu zamknijemy?

Koordynator ds. rzecznictwa Koalicji Żywa Ziemia Justyna Zwolińska:

Chciałabym, żeby pytanie to jednak znalazło się w transmisji, żeby było zadane publicznie.

Nie wiem, czy ten aspekt był poruszany, natomiast z uwagi na to, że mamy akwakulturę, mamy hodowlę ryb w Polsce, mamy również płatność dobrostanową w planie strategicznym, to czy kiedykolwiek poszedł wniosek, żeby również ryby były objęte płatnością dobrostanową? W związku z tym byłby jakiś wpływ, jakieś dofinansowanie do tego, żeby podnieść dobrostan. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Myślę, że to ciekawe pytanie. Prosimy o odpowiedź.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Jeżeli już, to myślę, że w ramach przyszłego funduszu europejskiego moglibyśmy zastanowić się nad tym tematem, natomiast w tej chwili nie znamy koperty, nie wiemy, jakie środki są przewidziane i czy w ogóle będzie wyodrębniony fundusz rybacki. Myślę, że tak, myślę, że jeżeli już, to moglibyśmy wrócić do tematu w ramach przyszłej perspektywy finansowej.

Koordynator ds. rzecznictwa Koalicji Żywa Ziemia Justyna Zwolińska:

Byłoby bardzo dobrze, dlatego że jest wskaźnik ograniczenia chociażby podawania antybiotyków. Co prawda nie jest on doprecyzowany w planie strategicznym, ale jest to również problem w hodowli ryb, więc można byłoby połączyć te dwie rzeczy.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Proszę.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

Tak, oczywiście. Jak najbardziej weźmiemy to pod uwagę. W ramach obecnej perspektywy finansowej kopertę finansową mamy już podzieloną tak, że trudno jest w tę perspektywę finansową cokolwiek nowego włożyć i jeszcze dodatkowo wygospodarować na to jakieś środki finansowe. Myślę, że jeśli już, to możemy porozmawiać na ten temat w przyszłym okresie programowania, w trakcie tworzenia przyszłego okresu programowania.

Koordynator ds. rzecznictwa Koalicji Żywa Ziemia Justyna Zwolińska:

Właśnie się zaczęło.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

No więc właśnie. Tak, łąda moment.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Dobrze.

Zastępca dyrektora departamentu MRiRW Adam Sudyk:

W tym roku na pewno będziemy rozpoczynali tę dyskusję.

Przewodnicząca poseł Małgorzata Tracz (KO):

Dobrze. Bardzo dziękuję. Po raz drugi zamykam dyskusję.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny. Zamykam posiedzenie podkomisji. Bardzo państwu dziękuję za udział.